

Oponentský posudek habilitační práce

3. LF UK a FNKV Praha

Habilitační obor	Vnitřní lékařství
Uchazeč	MUDr. Iva Hoffmanová, Ph.D.
Pracoviště	II. interní klinika 3.LF UK a FNKV Praha
Habilitační práce	Celiakie
Oponent	doc. Ing. Marie Hrušková, CSc.
Pracoviště	Vysoká škola chemickotechnologická v Praze

Text posudku

Téma habilitační práce je celiakie, závažná a dosud nevléčitelná choroba. K oponentnímu řízení byla předložena knižní publikace Celiakie, kterou vydalo nakladatelství Mladá fronta v roce 2019 (ISBN 978-80-204-5414-0). V CV je doložen přehled celkových a současných vědeckých a pedagogických aktivit (odborné publikace a referáty, granty, edukační přednášky aj.).

Autorka pracuje jako odborná asistentka na 3. LF UK Praha a věnuje se vnitřnímu lékařství v mnoha specializacích včetně celiakie.

Kniha Celiakie má 260 stran a je rozdělena do 17 kapitol, které jsou věcně členěny podle rozsahu studované problematiky. Zhruba polovina kapitol je věnována fundovanému lékařskému pohledu na celiakii od historie léčení přes patogenezi, symptomatické a klinické formy až po diagnostiku nemoci. Následuje přehled experimentálních terapeutických přístupů, který doplňuje klinické sledování pacientů. Do obsahu knihy jsou logicky začleněny části, věnované obilovinám, které obsahují gluten jako primární příčinu nemoci. Podrobně je popsána bezlepková dieta a bezlepkový režim, včetně jejich nutričních nedostatků a závažných zdravotních důsledků porušování těchto celoživotních způsobů stravování nemocných. Za aktuální lze označit kapitoly, věnované neceliakálnímu syndromu a postavení ovsa v dietě při těchto chorobách.

V závěru každé kapitoly je uveden souhrn a přehled relevantní citované literatury. Text knihy je doplněn názornými ilustracemi a tabulkami, které umožňují čtenáři dobrou orientaci v popisované problematice. Závěr knihy tvoří český a anglický souhrn, seznam použitých zkratk a abecedně uspořádaný rejstřík, odkazující na valnou část odborných termínů.

Vědeckou odbornost autorky v problematice celiakie dokazuje publikační aktivita, kde v přehledu 14 článků s IF je v pěti posledních letech pro šest případů prvním autorem.

V období 2007-2018 byla autorka odborným spolupracovníkem čtyř grantů a na dalších třech se podílela jako odborný konzultant. Aktivita v tomto směru pokračuje, neboť je zapojena do grantu TA ČR, zaměřeném na vývoj bezpečného pečiva s vysokou nutriční hodnotou (2018-2021). Je také odborným konzultantem projektu Ministerstva zemědělství, směřovaného na vývoj perspektivních genotypů ovsa s nízkou celiakální aktivitou (2018-2022).

Edukační činnost autorky je vedle povinností vyplývajících z pedagogické pozice na 3. LF UK známá i z populárně vědeckých přednášek, pořádaných např. Společností pro výživu či Spolků sdružující pacienty trpící celiakií.

Potravinářská pšenice a cereální výrobky (mouky, chléb, pečivo, těstoviny, sušenky) jako hlavní „viníci“ mnoha skutečných či domnělých příčin vážných a kromě bezpečné diety neřešitelných potíží a komplikací pravděpodobně zůstanou důležitou sytící součástí každodenní stravy nejen vyspělé části světa. Ukazuje se jejich důležitá úloha při odstranění hladomoru v některých oblastech, jak se stalo např. v Indii.

V této souvislosti bych chtěla položit dvě otázky spíše diskusního charakteru:

- 1) Lze lékařskými či jinými přesvědčivými argumenty omezit „aktuální“ zájem o vylučování lepku (glutenu) ze stravy zdravých jedinců?
- 2) Je reálné očekávat komplikace nemocných trpících celiakií spojené s jinými závažnými chorobami v Africe např. horečka denque, ebola aj.?

Závěr

Habilitační podklady a odbornost MUDr. Ivy Hoffmanové hodnotím jako výborné a doporučuji po obhajobě udělení titulu docent v oboru vnitřního lékařství.

doc. Ing. Marie Hrušková, CSc.

V Praze 2.9.2019